

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Dendi

دندي

كَيْفِيَّةُ صَلَاةِ النَّبِيِّ ﷺ

Andebi (Irikpe mà à fǔ ka
à sáabu ka à yéenanī)
jìngari mòò yaasi

Bèikpe jìrìmànte
Abdul Aziz bni Abdillahi bni Baz

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ...﴾.

{Noo ká noo nà cimi nɔ , dɛ noo bāa ka jingari wa noo m̀òɔjineyo hinu nna noo kàmmèyo ka kpee nnā jèsè d̀òbuyo , wà noo b̀ònǹòyo tuusu ka noo cèeyo hinu ka kpee nnā cèe j̀ndeyo...} [Suratu al-maaida : 6] Aaya di.

nna andebi (Irikpe mà à f̃ ka à sáabu ka à yéenanī) c̀iyo :

(لَا تُقْبَلُ صَلَاةٌ بِغَيْرِ طُهْرٍ).

(N̄ suu jingari fɔ ta dɛ à ná bara geiyo b̀ònǹò ǹò ǹò nà à tɛ)¹

nna andebi (Irikpe mà à f̃ ka à sáabu ka à yéenanī) c̀iyo warika à ná à jingari teyo boriyanī sɛ:

(إِذَا قُمْتَ إِلَى الصَّلَاةِ، فَاسْبِغِ الوُضُوءَ).

(Dɛ n bāa ka jingari, n mà àlwàla tɛ ka kubanī sãasã)²

2- J̀ngàrikpe mà à m̀òɔjìnè nna à gáa kulu yèeti gabai (Kibla) ká n̄a ǹò kába, bá mani d̄o à gono , kó jingari ká à bāa teyo, dɛ tilasi n̄mɛnɛ dɛ àyèene n̄mɛnɛ, nufiyo à bìnè kuna . À suu niiya di sènnì nna à dèllè, domi niiya sènnìyo nna dèllè si sariya kuna, à m̀òsomma bara hàyà taagɔ teyo adiini kuna ǹò (bidia), domi Andebi (Irikpe mà à f̃ ka à sáabu ka à

¹ . Muslim yáa nà cinè di ta, lanba (224) d̄o .

² Buhaari yáa nà cinè di ta, lamba (5782) d̄o .

yéenanī) ná niiya sènnì , à kpàasiyo (Irikpe mà yarda nna òla) bɔ̀ɔ̀ɔ̀yo ná te ya . À 'n yei ka sàamaci jìsi à mò̀̀jìnè kó jingari à dō dē à bara lemam dē bine à fò̀̀nku . Mò̀̀jìnè nɔ̀yo gabai (kibla) bine gono jingari òmene sartiyo kuna nò fàase haali fɔ̀yo káayo ò bara beinteyo kuna káa ò nà ò kpàareeyo te beikpɛeyo tilayo kuna .

3- À mà Allaahu Akbaru sìnte te kó cì : Allaahu Akbaru (Irikpe yǎ ba ka bisa hèi kulu) , ko gu à sujadayo dō gùnayo.

4- Allaahu Akbaru cìyo dō di à mà à kàmmè hinka zà bònɔ̀ dō ka kpee nnā à jèsè dɔ̀bu hinka aw à hanɔ̀ hinka deidei kàmmɛ .

5- À mà à kàmmè hinka teke à jènnè ga , kàmmɛ gumɔ̀ móo tekeyo kàmmɛ wò̀ kàmmè bàna nna à kàmmè jìnde nna kàmmè dɔ̀bu ká ǎ dɔ̀buyo nna jèsè ga , domi ká Andebi (Irikpe mà à fǒ ka à sáabu ka à yéenanī) nà nɔ̀ di te ganna.

ò kani ka bāa, andebi hìnì ganāyo bònɔ̀, à 'n jingari féeriyo òmene òmáareyo cou , nɔ̀ nò bine :

(اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ، كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنَ الْخَطَايَا كَمَا يُنَقِّي الثَّوْبَ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْ خَطَايَايَ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ).

{Allaahumma baaīd beinii wà beina khɔ̀ɔ̀ɔ̀yaaya, kamaa baaāda beina almashriki wa almagribi, Allaahumma nakkinii min alkhɔ̀ɔ̀ɔ̀yaa kamaa yunakkɔ̀ assaubu alabyadu min addanas,

Allaahumma igsil khotɔɔyaaya bi almaai wà assalji wa albaradi} (Irikpe, N mà a mɔɔrani nna a còbù còbùyo zaɲa hèika N nà wèenùhunuya nna wèenùkàniya mɔɔrani nna cɛɛ. Irikpe, N mà a geiyanī ka mɔɔranī nna còbu còbuyo zaɲa hèika ò cin jina kpaare geiyanī ka mɔɔrani nna ziibi. Irikpe, N mà a còbù còbùyo hinu nna hari, nna haranda kùmmà kùmmànte , nna ciniji tonni tonni.¹

Dě à bine bāa à 'n wò di cì wò nyònnɔ baranì :

(سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ)

{Subhaanaka Allaahumma wa bihamdika, wa tabaaraka ismuk, wa taāalaa jadduka, wa laa ilaaha gairuka}².

{Geiyo nna sáabuyoo tabbatayo N Gá , Ni Irikpe, N Maa ηmene alheeriyo mutu kó Bayo , nɲa N Bayo nna N Jirima nna N Wadaaataa Béeriyo, kpei fɔ si ká à himaayo nna boɔtayo à se fàase Ni), Àhinka wò bàa si dė à kana jingari feeriyo ηmene ηmáareyo fɔ ηmàanì ká à hunu zaa Andebi dɔ (Irikpe mà à fɔ ka à sáabu ka à yéenanī) taali si. Àma hèika à bisayo nò à mɔ gu ò te kó bàaru bàaru, domi (andebi) ganāyo kuna zanɲa ya teyo yáa bìsayo. À banna à 'n cì : {Àũuzu billaahi min ashsheitɔɔni arrajiim . Bismillaahi alRRɔhmaani aRRɔhiim}

¹ Buhaari yáa nà cinè di ta, lamba (744) dɔ, nna Muslim, lamba (598) dɔ .

² Muslim yáa nà cinè di ta, lamba (399) dɔ.

kɔtɔyodi kuna kó cì : subhaana rɔbbii al-āziim (Geiyoo tabbatayo à Nɔrukpe Jìrima Bèerìkpe Ga) . Hèika ǎ bisayo nò à mà à cì cée hinza aw à 'n bisa ya. Nɔa n kani ka bāa à 'n cì ka marugu nna nɔa di :

(سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي).

(Subhaanaka Allaahumma wa bihamdika, Allaahumma gifir lii)¹

Geiyoo tabbatayo N Ga, Ni Irikpe , ka marugu nna N sábuyo . Irikpe , N mà a kɔɔsu .

8- À mà à bònɔ̀ zà ka tunu zá gungumyo nna cènɔ̀ kɔtɔyo di kuna ka kēi deidei à kàmmè hinka mó zàyo kó gonoyo à jèsè dɔbu hinka aw à hanɔa hinka deidei jere kó cì : (Samiā Allaahu liman hamidahu).

Irikpe mā warika à nà À sáabu se , dē à bara lemam aw à fɔlonku yǎ jingari. Saadi à kēiyo di kuna à 'n cì :

(رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ مِثْلَ السَّمَوَاتِ وَمِثْلَ الْأَرْضِ،
وَمِثْلَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ).

(Rabbanaa wa laka alhamdu hamdan kasiiran tɔyyiban mubaarakan fiihi mil-assamaawaati wa mil-al-ardi, wa mil-a maa shi'ta min sheiin baādu) .

Iri Nɔrukpe, N se nò sábuyo kulu gono, sábuyo tuutuuma ká Geiyo nna alheeri tòtòni gono à kuna, sábuyo ká ǎ samayo tɔyani kó gannā bònɔ̀ tɔyani,

---

¹ Buhaari yáa nà cinè di ta, lamba (817) d5, nna Muslim , lamba (484) d5.

kó hèika N Kpeitereē bā kulu tɔyani.¹

Àma dē à bara lemam gànàkpe nò se à 'n cì cènṅè tamyo kó tunu zá gungumyo kuna : (Rabbanaa wa laka alhamdu)

Iri Nɔrukpe , N Se nò sáabuyo kulu gono ka kpee hali hèika iri jina ka cì bònṅò dō ḡmene kòkòrò. Dē ñ kuna bá mei - lemam nna lemam gànàkpe nna warika ă jingari à fɔlɔnku - tɔntònu

(أَهْلَ النَّاءِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُنَّا لَكَ عَبْدُ: اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا
أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ.)

ka cì : (Ahla assanaai wa almajdi, ahakku maa kɔɔla al-ābdu, wa kullunaa laka ābdun : allaahumma laa maaniā limaa aātɔita wa laa muūtuya limaa manaāta wa laa yanfaū za aljaddi minka aljaddu)

(Ni Kpei Ká Ni yă hìmaayo nna Zèmyo nna Jirima Bèerì kulu tiki, hèika tǎmu cì wò kulu mutu ka bara cimi, iri kulu bine bara N se tǎmuyo nò : Irikpe, hèika N bā N mà gomìnì haliita si ká ă hini ka hónṅū àla, hèika bine N bā N mà hónṅū haliita si ká ă hini ka à gomìnì. Wàdaatakpe fɔ ḡmene wàdaata suu hànfaani fɔ tɛ N dō². ṅṅa di bɔṅɔ bòori; domi zaṅa ya cìyo hunu ză iri mòɔjìnè bòrò dō.

ṅṅa ñ kani ka bā ñ kuna bá mei - lemam nna lemam gànàkpe nna warika ă jingari à fɔlɔnku - mà

¹ Buhaari yáa nà cìnè di ta, lamb (711) dō, nna Muslim , lambá (598) dō.

² Muslim yáa nà cìnè di ta, lamba (477) dō.

à kàmmè hinka kulu yèeti ká tēke à jènnè ga zaṅa hēika à domu te kēiyo kuna zǎ à ná gungumu ka cènṅè koto jina; domi hēika ǎ cibayo zaṅa ya ga hunu zǎa andebi dō Waail bnu hujri nna Sahl bnu Saād ḡmene hadiisi kuna (Irikpe mà yarda nna ò bòrò hinka di) .

9- À 'n gòosi dàmuyò ganna kó cì Allaahu Akbaru , à cènṅè hinka mà jina ka to à kàmmè hinka se ganna dē ṅa di ba bara à se sooci, dē bine à ba gáabū à se à mà à kàmmè hinka jinanī à cènṅè hinka se. Gòosi dàmuyò ganna di kuna à kàmmè hinczayo nna à cè hinczayo mó cibayo gabai kàmmè, à kàmmè hinczayo di nna à cè hinczayo di mó latiyò nna cèrè kó féeriyò. Gòosi dàmuyò ganna dii tē nò nna à gáa dobu iyē tēkēyo ganna ga , ṅayo nò : gòosi ka margu nna nunè, kàmmè tàafe hinka, cènṅè hinka, cèe hinka hinczayo kunāyo, sáa di à 'n cì : (Subhaana Rabbii al-Aālaa) Geiyoo tabbatayo a Nōrukpe Ká ǎ Béeriyò Ga. À mà à cì cée hinza aw à' n bisa ya bara sunna nò, ṅa ò kani ka bā à mà à cì ka margu nna warika ǎ kà wò :

(سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي).

(Subhaanaka Allaahumma wa bihamdika, Allaahumma igfir lii)

(Geiyoo tabbatayo N Ga

Ni Irikpe , ka margu nna N Sáabuyò. Irikpe N mà

a kɔɔsu) Gòosi dàmuyo ganna di kuna à mà (Irikpe) ημάareyo bayani ; andebi (Irikpe mà à fɔ ka à sáabu ka yéenanī) cìyo wò gànna :

(أَمَّا الرُّكُوعُ، فَعَظَّمُوا فِيهِ الرَّبَّ، وَأَمَّا السُّجُودُ، فَاجْتَهِدُوا فِي الدُّعَاءِ، فَقَمِينٌ أَنْ يُسْتَجَابَ لَكُمْ).

(cènɲè kɔɔyo kuna, wɔ Irikpe béeranī kó À Jirima káaranī, gòosi dàmuyo ganna cere kuna, wɔ kòokari kó (Irikpe) ημάareyo bayanī, nɲa dii ci sáabu ò mà kariga nná noo ημάareyo tayo)¹.

À 'n yei ka à Nɔrukpe ημάare duuniya nna láahara ηmene alheeri kulu, Jingari di bara tilasi ηmene nɔɔ də bine tòntòni ηmene. Gòosi dàmuyo ganna di kuna à mà à jèsè hinka fefei nna à cereu hinka, ka à günde fefei nna à táala hinka, ka à táala hinka fefei nna à cè kpanɲa hinka , ka à jèsè hinka fefei nna ganna; andebi cìyo wò gànna :

(اعْتَدِلُوا فِي السُّجُودِ، وَلَا يَبْسُطْ أَحَدُكُمْ ذِرَاعَيْهِ انْبِسَاطَ الْكَلْبِ).

(Wà noo bɔɲɔyo deideintaawa gòosi dàmuyo ganna kuna, noo kuna àfɔ mà su à jèsè hinka dàarì ganna zaɲa hansi jèsè hinka dàariyo².

10- À mà à bònɲò zà (kó tunu ză gòosi dàmuyo ganna kuna) kó cì Allaahu Akbaru , ka à cè kàmme wɔ dàarì ka gɔɔɔ à ga, ka à cè kàmme gumɔ sinɲi, ka à kàmmè hinka teke à táala hinka nna à cènɲè hinka

¹ Muslim yáa nà cìnè di ta, lamba (479) d5.

² Buhaari yáa nà cìnè di ta, lamba (788) d5, nna Muslim, lamba (493) d5.

ga kó cì :

(رَبِّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي وَعَافِنِي وَاجْبُرْنِي).

(Rabbi igfir lii wa irhamnii wa ihdini wa urzuhnii wa āafinii wa ujburnii)

A Nɔrukpe N mà a kɔɔsu, ka mā a sisibi, ka a siriyanī, ka a gomìnì, ka a nɔ alaafiya, ka a hartayo hinsa a se¹. À 'n nàsu gòrɔyo di kuna ka ná sása .

11- À 'n gòosi dàmuyò ganna gòosi dàmuyò ganna hìnkàntè kó cì Allaahu Akbaru, sáa di à 'n tɛ zaɲa hèika à tɛ gòosi dàmuyò ganna sìntè kuna .

12- À mà à bònɲò zà ganna kó cì Allaahu Akbaru , ka gòrɔyo dùmmɔ cɛɛɛ fɔ tɛ zaɲa gòosi dàmuyò ganna hinka binnī ɲmɛɛ gòrɔyo taka , ɲɲa nò ñ cɛ hinanzobuyò ɲmɛɛ gòrɔyo, à dù ka bara hèika ò bā à tɛyo nò, dɛ à nà à namu à sinna taali, à kuna bine Irikpe maa cɛyo bèrɛ À ɲmáareyo fɔ si . À banna à 'n tasi à cènɲè hinka ga, dɛ zaɲa ya bara à se sauci , ka tunu ka kēi rakaa hìnkàntè se . Dɛ bine tasiyo à cènɲè hinka ga ka tunu ba gáabu à se nò à má à kàmmè hinka nàanì ganna ga ka tasi ò ga à tunuyo kó kēi di kuna. À banna à 'n Faatiha cou ka yaara ka zaka ká à bara à se sauci al-kurani kuna cou Faatiha banna. À banna à 'n tɛ zaɲa hèika à tɛ rakaa sìntè kuna .

---

¹ Tirmizii yáa nà cìnè di ta, lamba (284) d5, nna Abuu Daawuud , lamba (850) d5, nna Ibnu Maajah , lamba (898) d5.

13- Dë jingari rakaa hinka ημενε nò , zaŋa àsubaa, zumaa , nna iidi (jingari ημάayo hinka) ημενε jingari nò , se gòosi dàmuyo ganna hìnkànte banna à 'n gòrɔ à cè kàmme gumɔ hìnzéyo mó sìnhìyo kó cìbayo gabai dō kàmme , à cè kàmme wǎ nŋa mǒ dàariyo, à kàmme gumɔ mǒ gonoyo à taala gumɔ ga, à kàmme gumɔ hìnzeyo kulu mǒ kunkuniyo kàmme hìnze bèerì jere ημενε bàasi , cεε bó feeriyo nò kó Irikpe bònghòfòterεε cìbayo. Dë binε à nà kàmme hìnze cεεε nna kàmme hìnze ká à gu à ganayo kunkuni, ka kàmme hìnze bìnni bìnni ημενε nna kàmme hìnze bèerì mεεmεyo lati cεε ga ka namu ñ mà kokoroko τε, kàmme hìnze bèerì jere ημενε nŋa mǒ feeriyo deidei kó cìbayo, zaŋa ya di bònghò bòori ; domi teyo yaasi hinka di kulu yǎ kà zǎ Andebi dō (Irikpe mà à fǒ ka à saabu ka à yéenanī) , àma hèika ǎ bisayo nò à mǒ gu ñ τε kó bàaru bàaru. Sáadi à mà à kàmme wǎ τεke à taala wǎ nna à cènghε wǎ ga, ka dū ka teyya τε gòrɔyo di kuna. Teyya di nò:

(الْحَيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ).

(Attahiyyaatu lillaahi wa assɔlawaatu wa attɔyyibaatu, assalaamu aleyka ayyuhannabiyyu wa rɔhmatullaahi wa barakaatuhuu, assalaamu aleynaa wa ālaa ībaadillaahi assɔlihiina, ash'hadu an laa ilaaha illallAahu wa ash'hadu anna

Muhammadan abduhuu wa rɔsuuluhuu)

Fɔyo kulu nna bɔɔta kulu nna heika ă geiyo kuluu gono Irikpe Fɔlɔnku se nɔ. Yeenāayo nna Irikpe Sisibi nna À ħmene alheeri tɔutuumayo mà tɔ n ga, ni Andebi. Yeenāayo mà tɔ iriyo nna Irikpe tàmu hennɔyo ga, ă sɛda ká irikpe fɔ si ká ă himaayo n mà bɔɔta à se fàase Irikpe, nɔa a yei kó sɛda ká Muhammadu bara Irikpe tàmu nɔ ka yei ka bara À diyà . À 'n yei ka cì kpěne :

(اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ؛
إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ
إِبْرَاهِيمَ؛ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ).

(Allaahumma sɔlli ālaa Muhammadin wa ālaa aali Muhammadin, kamaa sɔlleyta ālaa Ibrahiima ; innaka Hamiidun Majiidun, wa baarik ālaa Muhammadin wa ālaa aali Muhammadin kamaa baarɔkta ālaa Ibrahima; innaka Hamiidun Majiidun)

Irikpe , N mà fɔyo nna sáabuyo nna yeenāayo tɔyanī Muhammadu ga , ka tɔyanī Muhammadu fuu boroo ga , zaɔa ká N nà fɔyo nna sáabuyo nna yeenāayo tɔyanī Ibrahiima ga, ka tɔyanī Ibrahiima fuu boroo ga ; domi Ni yă Hìmaayo nna Sáabuyo Kubènte, kó Barayo Jirima nna Yiiko Bèerì Kubèntekpe . N mà yei ka tɔntɔnu ka alheeri bayanī Muhammadu ga, nna Muhammadu fuu boroo ga, zaɔa ká N tɔntɔnu ka alheeri bayanī Ibrahiima ga,

nna Ibraahiima fuu boroo ga ; domi Ni yã Himaayo
nna Sáabuyo Kubènte, kó Barayo Jirima nna Yiiko
Bèèrì Kubèntekpe¹.

Nɲa di banna à 'n sari ɲmáare Irikpe Ga nna haya
taaci , ka cì :

(اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا
وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ).

(Allaahumma innii Aũuzu bika min azaabi
jahannama, wa min azaabi alkəbri, wa min fitnati
almahyaa wa almamaati, wa min charri fitnati
almasiihi addajjaal)

Irikpe, ă huro nna Ni ko gu N ɲmáare N mà a
yéenanī jahannama ɲmenɛ azaaba ga, nna sàarē
guusu ɲmenɛ azaaba, nna hunayo nna buyo ɲmenɛ
zarabani (ká ă mɔɔranī nna Irikpe ganayo) , nna
masiihu dajjaali ɲmenɛ zarabani làalɔ².

À banna à 'n ɲmáare hèika ă bā duuniya nna
láahara ɲmenɛ alheeriyo kuna , dē à ɲmáare à nyaa
nna à bàabe se aw àlsiláamayo kuna bòrò foyo se
taali si - dē jingari di bara faliiilan dē bine naafila -
Andebi (Irikpe mà à fɔ ka à sáabu ka yéenanī) cìyo
ɲmenɛ mǎanáa màrgunè ká à gono Ibnu Masūudi
hadiisi kuna (Irikpe mà yarda nna àla) sáa ká
Andebi nà à cìba teyya teyo gǎnnā :

---

¹ Buhaari yáa nà cìne di ta, lamba (797) d5, nna Muslim , lamba (402) d5.

² Buhaari yáa nà cìne di ta, lambá (1311) d5, nna Muslim , lambá (588) d5.

(ثُمَّ لِيَتَّخِزَ مِنَ الدُّعَاءِ بَعْدَ أَعْجَبِهِ إِلَيْهِ فَيَدْعُو).

(À banna à 'n fisou ηmaareyo kuna heika à mutu koo sawayo à se ka ηmaare)¹. Hadiisi di ηmene ciyo fo ηmáani kuna :

(ثُمَّ لِيَخْتَرُ مِنَ الْمَسْأَلَةِ مَا شَاءَ).

(À banna à 'n fisou ηmáareyo kuna hèika à bā (ka ηmáare nnā)².

Zaɗa ya bineε hèika ă tãmu hãnfãani duuniya nna láahara kulu marguyo nò . Sáa di à 'n sallama à kàmme gumɔ kàmme nna à kàmme wó kàmme kó cì : (Assalaamu aleykum wa rōhmatullahi, assalaamu aleykum wa rōhmatullahi) fõyo nna yéenāayo mà to noo ga, fõyo nna yéenāayo mà to noo ga .

14- dẽ bine jingari di bara jingari rakaa hinza ηmene jingari nò zaɗa magaribi , aw à bara jingari rakaa taaci ηmene nò zaɗa alzafari nna láasari nna lèesa , se à 'n teyya ká iri jina ka à sénni te cou ka margu nna sɔlaati teyo Andebi se (Irikpe mà à fõ ka à sáabu ka à yéenanī). Sáa di à 'n tasi à cènɗè hinka ga ka tunu ka kēi , ka à kàmmè hinka zà à jèsè wālāa hinka deidei aw à hanɗa hinka deidei kó cì : (Allaahu Akbaru) Irikpe yă Bayo ka Bisa , sáa di à mà à kàmmè hinka di teke à jènnè ga zaɗa hèika iri dom nà à sènni , sáa di à 'n faatiha tiki cou. Dẽ bine alzafari jingariyo ηmene rakaa hìnzànte nna à

¹ Nasaaii yáa nà ciyo di ta, lamba (1298) d5 .

² Muslim yáa nà ciyo di ta, lamba (402) d5 .

tàacìnte kuna ă tɔntònu kó (suura) cou - wakati nna wakati - faatiha couyo banna taali si ; domi hèika ă cìbayo zaŋa ya ga kà ză andebi dō (Irikpe mà à fǝ ka à sáabu ka à yéenanī) Abuu saiidi (Irikpe mà yarda nna àla) ŋmene hadiisi kuna. Kpěne dǝ à nà sɔlaati teyo Andebi se namu teyya sɔnte teyo banna taali si ; domi à bara hèika n̄ kani ka bāa nò , à teyo ná bara tilasi teyya sɔnte teyo banna. Nŋa di banna, magariibi ŋmene rakaa hìnzànte nna alzafari nna láasari nna lèesa ŋmene rakaa tàacìnte kubaniyo banna à 'n teyya te zaŋa ká à te jingari rakaa hinka ŋmene jingariyo bèene kuna . Sáa di à 'n sallama à kàmmɛ gumɔ kàmmɛ nna à kàmmé' wǝ kàmmɛ, ka istigfaara (kɔɔsuyo ŋmaareyo Irikpe Ga) te cé hinza , kó cì :

(اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ).

(Allaahumma Anta Assalaam wa minka assalaam Tabaarakta Yaa Za alJalaali wa alikraam)

Irikpe, Ni yă Yéenaayo kó Mɔɔruyo nna hartayo nna eibi kulu, nŋa N dɔ nò yèenāayoo hunu , N ŋmene alheeriyo mutu ka ba ka tè bayo , Ni Jirima Bèerì nna Ihenno Gòminìkpe¹. À 'n du ka m̀dɔjìnè no boroo se, dǝ à bara lemm nò. À banna à 'n cì :

(لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِي لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ

¹ Muslim yáa n̄ cinè di ta, lamba (591) dō.

ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ التَّعَمُّةُ وَلَهُ الْقَضْلُ، وَلَهُ الْقَتَاءُ
 الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ).

(Laa ilaaha illaa Allaahu wahdahuu laa shariika lahuu, lahuu almulku, wa lahuu alhamdu, wa huwa ālaa kulli shein kōdiir, laa haula wa laa kuwwata illaa billahi, allaahumma laa maaniā limaa aātwita wa laa muūtuya limaa manaāta wa laa yanfaū za aljaddi minka aljaddu, laa ilaaha illaa Allaahu, wa laa naābudu illaa iyyaahu, lahuu anniīmatu wa lahuu alfadlu, wa lahuu assanaau alhasanu, laa ilaaha illaa Allaahu mukhlisiina lahuu addiina wa law kariha alkaafiruun.)

Kpei fɔ si ká à hima ò mà bɔɔta ηmáa à se fàase Irikpe, À Fɔlɔnku, À sinna wece, À ηmene nò hèika à gono gonoyo kuna kulu, Nηa yǎ bine hìmāayo nna sáabuyo nna zémyo kulu, Nηa yǎ bine hini hèi kulu. Hiniyo bère gáabi fɔ si fàase nna Irikpe fōro nna À bāayo. Irikpe, hèika N nɔ haliita si ka ǎ hini ka à gànɔaa, hèika N bine gànɔaa haliita si ka ǎ hini ka à nɔ, ya nò wàdaatakpe fɔ ηmene wàdaata suu hànɔfàani fɔ te N dō. Kpei fɔ si ká à hima ò mà bɔɔta ηmáa à se fàase Irikpe, iri suu bɔɔta ηmáa fàase À Fɔlɔnku se, niima kulu bara À ηmene nò, beewa kulu bònò bara À ηmene nò, zémyo henno kulu bara À ηmene nò, kpéi fɔ si ká à hima ò mà bɔɔta ηmáa à se faase Irikpe, À fɔlɔnku nò irii fisɔuyo nná bɔɔta ηmáayo,

báa cèferiyoo zaṅa ya kabiya¹.

À 'n yei ka Irikpe maa geiyani (subhaana Allaahi) cé waranza cini hinza (33), ka Irikpe sáabu (Alhamdu lillaahi) cé hei zaṅaya kpeene, ka Irikpe béerani (Allaahu Akbaru) cé hei zaṅaya kpeene, sáa di cé zònfõnte (100) se à 'n cì : (laa ilaaha illaa Allaahu wahdahuu laa shariika lahuu lahuu almulku wa lahuu alhamdu wa huwa ālaa kulli shey-in kodiirun)

Kpei fɔ si ká à hima ò mà bɔɔta ḡmáa à se nna cimi fàase Irikpe, À Fɔlɔnku, À sinna wece, À ḡmene ò hei kulu ká á gono gonoyo kuna, Nḡa yǎ himaayo nna sáabuyo kulu, Nḡa yǎ hini hèi kulu. Nḡa di banna à 'n aayatu alkursiyyi cou, nna kul huwa Allaahu Ahad, nna kul aũuzu bì rabbi alfalaki, nna kul aũuzu bì rabbi annaasi jingari kulu banna. Nḡa ò kani ka bā à 'n suura hinza di cou cé hinza (3) magarihi nna àsubaa jingariyo banna; domi zaṅaya bòḡɔ hadiisiyo kà zǎ Andebi dō (Irikpe mà à fǔ ka à sáabu ka à yéenanī). Irikpe maa ceyo wò kulu bara àyèene ḡmeneyo ò, ò ná bara tilasi ḡmeneyo .

Nna àlsiláama harubòrò nn àlsiláama wèibòrò kulu ò hini à 'n rakaa taaci jingari zǎ à ná alzafari jingari jinà ka rakaa hinka jingari alzafari jingariyo banna, à 'n rakaa hinka jingari magarihi jingariyo banna, à 'n rakaa hinka jingari lèesa jingariyo

---

¹ Muslim yáa nà cìnè di ta, lamba (402) dō.

banna, à 'n rakaa hinka jingari zã à ná àsubáa jingari jinà, à kuluu hunu rakaa wei cini hinka (12). Rakaayo di nò ñ ce "Arrawaatib" (àyèene jingariyo káayo ñ jingari tilasi ñmeneyo banna ganayo) ; domi Andebi (Irikpe mà à fɔ ka à sáabu ka à yéenanī) cin kó kùlaa nna ñ teyo nɔɔ sáa kulu dɛ à gono fuu ka ná kpee kpáara . Àma dɛ à gono kpàara kpeeyo kuna à cin ka ñ namu nò fàase àsubáa ñmene sunna nna witiri, à cin kó kùla nna coro teyo nò (ka su gu ñ namu) kpaara kpeeyo kuna nna gonoyo ka ná kpee kpara kuna. Nɔa hèika ǎ bisayo nò bòrɔ mó jingari àyèene ñmeneyo wò nna witiri jingari fuu kuna, dɛ bine à gun ñ jingari jinjire kuna taali si; Andebi (Irikpe mà à fɔ ka à sáabu ka à yéenanī) cìyo wò gànna :

(أَفْضَلُ صَلَاةِ الْمَرْءِ فِي بَيْتِهِ، إِلَّا الصَّلَاةَ الْمَكْتُوبَةَ).

(Bòrɔ ñmene jingariyo kuna wò ka ǎ bisayo nò à jingariyo ká ǎ jingari à fuu kuna, fàase jingari ká à bara tilasi)¹.

Nɔa bine kùlaayo nna jingari àyèene ñmeneyo wò gono aljanna huroyo ñmene sábuyo kuna; Andebi (Irikpe mà à fɔ ka à sáabu ka à yéenanī) cìyo wò gànna :

(مَنْ صَلَّى اثْنَتَيْ عَشْرَةَ رُكْعَةً فِي يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ، بُنِيَ لَهُ بِهِنَّ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ).

(Warika à nà rakaa wei cini hinka jingari záari

¹ Buhaari yáa nà cinè di ta, lamba (6860) d5.

nna ciini fò kuna, ò ba fuu cini à se aljanna kuna nna ò sàbu)¹.

Dě bine à nà rakaa taaci jingari ză à ná làasari jingari jina, ká àhinka jingari ză à ná magariibi jingari jina, ká àhinka jingari ză à ná lèesa jingari jinà, à bòori; domi hèika ă cibayo zaŋa ya ga kà ză Andebi dō (Irikpe mà à fō ka sáabu ka à yéenanī), dė bine à nà rakaa taaci jingari ză à ná azafari jingari jina, ka àtaaci jingari à banna nŋa di bòori; domi Andebi (Irikpe mà à fō ka sáabu ka à yéenanī) cìyo wò ganna :[20

(مَنْ حَافَظَ عَلَى أَرْبَعِ رَكَعَاتٍ قَبْلَ الظُّهْرِ، وَأَرْبَعِ بَعْدَهَا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَى النَّارِ).

(Warikáa à dàwwama rakaa taaci jingariyo ga à' n dù ka alzafari jingari, nna rakaa taaci jingariyo alzafari di jingariyo banna, Irikpe su namu à 'n huro nine)². Hèika ă cibayo nò ká à mó rakaa hinka tontònu alzafari jingariyo banna ñmene rakaa hinka di ga; domi jingari àyéene ñmene di cere bara nò rakaa taaci ò mà dù ka alzafari tilasì jingari nna rakaa hinka tilasì di jingariyo banna. Dě bine à nà rakaa hinka tontònu alzafari jingariyo banna , sáa di hèika à kà Ummu Habiiba (Irikpe mà yarda nna àla) hadiisi kuna yáa tè ya.

Irikpe yă Bara gàmú hennò Tèekpe. Irikpe mà iri

---

¹ Muslim yáa nà cinè di ta, lamba (728) dō .

² Ahmadu yáa nà cinè di ta, lamba (25547) dō, nna Tirmizii, lambá (393) dō, nna Abuu Daawuud, lamba (1077) dō.

ημενε andebi Muhammadu Abdullahi kōo fš ka à
sáabu ka à yéenanī, nna à fuu boroo nna à kpàasiyo
nna à gànàkpēeyo gànāyo hennɔ hali ka kpee garau
bannāyo hene.

ddn395v2.1 - 06/05/2026

رسالة الحجرتين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque
and the Prophet's Mosque in languages

